Dans un an, vous aurez terminé l'ensemble des traités de la Michna

משניות מבוארות

מסכת עירובין פרק ב

כ"ה חשון

ג) הקורה שאמרו שהמבוי נתר בו, צריך שתהא **רחבה כדי לקבל אריח** כדי שיהא ראוי לבנות עליו בנין. שיעור **והאריח חצי לבנה** של שלשה **טפחים**, דהיינו טפח ומצחה רחב על ג' אורך, **דיה לקורה שתהא רחבה טפח, כדי לקבל אריח לארכו** בנגד ארך הקורה, ואינו צריך טפח ומחצה דגם בקורה טפח יכול **להחזיק** אריח שמעבר מכאן ומכאן לכל המרחב בטיט מן הצדדין אצבע מכאן ואצבע מכאן דחבור שקמה הוא ב' אצבעות.

ד) וכמו שאמרנו, **רחבה כדי לקבל אריח, וברייאה,** גם צריך שתהא **חזקה,** כדי **לקבל אריח לארכו** ולא שיבר. **רבי יהודה אומר,** מפיון שהיא **רחבה אף על פי שאין בריאה** לקבל עליה אריח. (כיעשים עליה אריח תשבר) **דיה** להכשיר.

ה) ומפרש **רבי יהודה אפלו היתה** הקורה **של קש ושל קנים, רואין אותה כאלו היא** חזקה **כאילו היא מתכת.** היתה **עקמה** שאין אריח יכול לעמד עליה. **רואין אותה כאילו היא פשוטה** ישרה. היתה **עגולה** ואין האריח עומד עליה **רואין אותה כאלו היא מרבעת,** ואיך משערינן קורה עגלה **כל שיש בהקפו** חוט המקיפה **שלשה טפחים יש בו רחב טפח,** ויקפינן לה מים שעגלה שלמה (דברי הימים ב' ד'. ב). **ולחיין שאמרו** קלרבני אליעזר צריך ב' ולחמים א', **נתנו** שלל כל אחד מהן **עשרה** טפחים, כשעוה גבה המבוי צריך לכל הפחות י' טפחים, **ואפלו** במבוי שגבוה יותר די ב'. **ורחבו ונעכן** של לחי **כל שהוא, רבי יוסי אומר, רחבן שלשה טפחים,** דבעינן דבר חשוב במחיצה. **ה"ז** כבל **שוטין** אמר **רבי יוסי** בר רבי יהודה, **אינה מחצה** לבית, **דבר** יוסי בר רבי יהודה, **וחכמים** אומרים, **אחד משני דברים,** אם **משום גולל,** כמו בדף שעל הפת שמטמא כאהל עצמו, וכן תומאת שבעה, **אפלו** נטל משם. דמרבינן (במדבר יט. טז) מ"וכל אשר יגע", לרבות גולל דוחק, גולל הוא כסוי המת. **ורבי מאיר, מטהר** משום גולל. המחיצה שעומדת ברוחב חיים אינה מחיצה, **וכותבין עליו** על קרן הבהמה **גטי נשים,** ודוקא בנותן לו את כל הבהמה. שלא יהא מחוסר קציצה, **ורבי יוסי הגלילי פוסל,** דכתיב (דברים כ"ד. א) "וכתב לה ספר" מה ספר דהיינו קלף אין בו רוח חיים, אף כל דבר שאין בו רוח חיים כותבין עליו את הגט (ומקמן סוברים שפר לספירת דברים בעלמא שיכתב לה כמו ספר, שיהא מספר בה כתיבת הגט). **ח) שיירא** חבורה של ג' אנשים ובן יותר, **שחתמה בבקעה, והיקפוה** לפני שבת **בכלי בהמה,** קנון אקף אי מרדעת החמור, בני **מקיפין שלשה חבלים** זה למעלה מזה, על גבי יתדות, **וזה למעלה מזה, ובלבד שלא יהא בין חבל לחבלו שלשה טפחים,** דאז מחשב כשרמה, דקל פחות משלשה טפחים כלבד דמי **שעור שלשת חבלים ועבין עד שפת** ג' משהויין, כל חבל שלישי טפח ומחצה: **ג' כדי שיהא בין הכל עשרה טפחים.**

י) מקיפין השיירא **בגים** עומדים, **ובלבד שלא יהא בין קנה לחברו שלשה טפחים.** בשיירא של ג' בני אדם **דברו** חכמיהו לקהל, שעושים מחיצה משתי לבד, דהיינו קנים אם מעגר לבד, דהיינו חבלים. אבל יחיד **מלקלקין** מי' עד י"ג **שלש. גבהן** של **הדיופתין עשרה טפחים ועבין** שהם **ועבין כל שהוא.** דגם אמה ושני שלישי של עמודיין רוח **כמלא שתי רבקות** של שלש שלש בקר, דהיינו שלרחב של בקר אמה ושני שלישי, ונמצא ג' בקר חמש

נקרא ערב **ט) שיירא שחתמה** בבקעה יכולין **לעשות** מחיצה, **על ידי שיהיו מקיפין שלשה חבלים זה למעלה מזה,** על גבי יתדות, **וזה למעלה מזה, ובלבד שלא יהא בין חבל לחבלו שלשה טפחים,** דאז מחשב כשרמה, דקל פחות משלשה טפחים כלבד דמי **שעור שלשת חבלים ועבין עד שפת** ג' משהויין, כל חבל שלישי טפח ומחצה: **ג' כדי שיהא בין הכל עשרה טפחים.**

י) מקיפין השיירא **בגים** עומדים, **ובלבד שלא יהא בין קנה לחברו שלשה טפחים.** בשיירא של ג' בני אדם **דברו** חכמיהו לקהל, שעושים מחיצה משתי לבד, דהיינו קנים אם מעגר לבד, דהיינו חבלים. אבל יחיד **מלקלקין** שתי **ועגר, דברי רבי יהודה.** וחכמים **אומרים, אם דברו** לקהל שדי בעגר או בשתי **בשיירא אלא בהוזר,** שמן הסתם בבקעה הם. **ונתנו** לה מחיצה של שתי ועגר, **ואפלו** כל אדם כשהוא לעצמו במדבר **התירו** לו מחיצה של שתי ועגר, אבל בישוב לא התירו. אבל רבי יוסי ברבי יהודה אומר **כל מחיצה שאינה** של שתי ושל **עגר אינה מחיצה, דברי רבי יוסי** ב"ר **יהודה** וחולק על אביו **ואפלו** במדבר ושיירא, **וחכמים אומרים אחד משני דברים** אם **ערב** אז שתי מחיצות של עצמן בישוב, ובי"חיד. **מקילין** בפי מחיצה של שתי אז ערב, אבל בישוב לא התירו. אבל רבי יוסי ברבי יהודה אומר **כל מחיצה שאינה** של שתי ושל **ערב אינה מחיצה, דברי רבי יוסי** ב"ר **יהודה** וחולק על אביו **במחנה** (בירושלמי פסק מחנה מעשרה), הובא בר"ח) ישראל היוצאים למלחמת הרשות, **מביאין** מקלקטין **עצים מכל מקום** אפלו שהכינים בעליהם לעצמן ועשאום חבילות, ואין בו משום **גזל. ד) פסוחות** בבית **הלל,** ואין בו משום **גזל.**

מרחיצת ידים, לפני אכילתן, ובמים אחרונים שנתקנו מסבה **הקנה** חיבני המדמרה שקנתה משאורה, **ומדמאי,** תבואת **עם** הארץ פטורין לעשרן, **ומלעבר** ערובי חצרות, מאהל לאהל במחנה מקף מחיצות, דהיינו לגבות פת מכלם. אבל ערובי תחומין חיבין, דיש לו סקף מן התורה.

פרק ב

מדון תורה שאסור להוציא מרשות הרבים לרשות היחיד, ובאר איזו מרשות היחיד כיון שהיא עמקה ר' ורחבה ד', ובפסין שעושה סביב הרחבה שליד הבאר נעשה רשות היחיד, ואי עב לי פי שחקמים לא יכולין לטלטל במחיצה בזאת. דבכל מקום בפרוץ מרבה על העומד אסור מטום עולי רגלים התירו. **א) עושין** פסין עצים דקין, **לביראות** שברשות הרבים, **ארבעה דיומדין** דהיינו עמוד **פסין** עצים דקין, **ד' עמוד** שבין עמודיין קורה מקרבת משני עצים, **נראין** כשמונה. דקל עמוד נראה כשנים **דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר, שמונה** נראין כשנים עשר. **ארבעה דיומדין, וארבעה** פסין **פשוטים** בינים, ובגיש בין דיומד לחברו ד' אמות אז פחות, מודה רבי מאיר שאין צריך פשוטים בקמצעת, דחשוב כפתח. וברחב יותר מי"ג אמה ושליש מודה רבי יהודה דצריך פשוטין. המלקקין מי' עד י"ג ושליש. **גבהן** של הדיומדין **עשרה טפחים ועבין** שהם **ועבין כל שהוא.** דגם אמה ושני שלישי של עמודיין רוח **כמלא שתי רבקות** של שלש שלש בקר, דהיינו שלרחב של בקר אמה ושני שלישי, ונמצא ג' בקר חמש

מסכת עירובין פרק ב

כ"ה חשון

אמות. אחת נכנסת ואחת יוצאת, דלא בעינן שתיהן נכנסות או יוצאות דבדה הני רוח מעט, דהיינו שלשה אמות. **דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר,** שני **רבקות** דהיינו שלשה אמות. שתיהן ג"א בקמצע. וצריך שיהיו הפרות **קשורות ולא מתרות,** שיעמיד הרוח שביניהם. והב' רבקות **זאת** שתהא **יוצאת,** שאז יש רוח קצת ביניהן. **ב) מתר לתקריב** הדיומדין **לבאר,** כדי למעט הרוח, **ובלבד שתהא פרה** עומדת **ראשה ורבה בפנים ושותה,** דהיינו שתי אמות, שלשה אמות, דלא בזקינו שקא יוציא הדלי חוץ למחיצה לרשות הרבים לחשקותה. **מתר להרחיק** הפסין **כל שהוא** רוצה, **ובלבד שיעבה בפסין,** לא יעמיד בין כל י"ג אמה ושליש לרבי יהודה, ולרבי מאיר בין כל קשר אמות. דיכל שמרחיק הפסין מרבה הרוח שבין הפסין. **ג)** ועד כמה מתר להרבות, **רבי יהודה אומר, עד בית סאתים, רבי מאיר אומר, אפלו** מאה אמה, **אמרו לו** חכמים, **לא אמרו** שעור **של בית סאתים, אלא לגנה, ולחפרפר** הנמי בדר לבחזיק בין עצים. שאין הקפן לדירה, **אבל אם היה** המקום דיר **של בהמות,** שעושין אותה בשדה **לדור** בה לובל השדה. **או סחר,** מקום מוגדר לבהמות בעיר. שתשמישו לדירת אדם לכניסה וריצאה תמיד. ויש גורסין סהר דהוא בית האסורים. **או מקצה** החבה שאחורי **בית** שבחלון, הואיל ועומדין לתשמיש אדם יכול להקיף **אפלו** מקום גדול **בית חמשת** אלו, **או אפלו בית עשרת** מורין, **מתר. ומתר להרחיק כל שהוא** רוצה, גם בפסי ביראות, דהא גם כאן עומד לתשמיש אדם הואיל ומיניהן ראויות לשתיית אדם (רש"ב). **ובלבד שיעבה בפסין** לפי דברי אליעזר.

שבמשנה ב'. **ד) רבי יהודה אומר, אם היתה דרך הרבים מסקסקת** בין הפסין **יסלקנה לצדדין;** שיעשה הקשר הפסין מרוחב לדרך הרבים, שלא יזלכו דאין הרבים בין הפסין נכנסין לרשות המחיצה. **וחכמים אומרים,** אינו צריך לסלקן דאין הרבים מבטלין אותה. **אחד בור הרבים,** שיש בו מים מכנסים, ושאם יבא אדם לשתות מהם יכנס לתוכו. **ובאר הרבים** שמים רבים שמים שם שאין בפסקן, וגם הרבים מזיחין בה לזה ובאר **בחיחיד אינו לבן פסין.** מכיון שמים נוביעו שם אין צריך לפסקן המים, **אבל לבור בחיחיד** לא התירו בפסין, דלקעמים נגמרו המים ואין כאן רבים שיזקרו, והתר פסין הוא רק לבור שיש מים, ולכן בור בחיחיד **אינו לבן פסין אלא לבור בחיחיד** בלבד, **ובלבד שיהא בה שבעים אמה ושיריים** בין הפסין לדיר, שיעשה לזקלו דאין הרבים מבטלין אותה. **אחד בור הרבים,** שיש בו מים מכנסים, ושאם יבא אדם לשתות מהם יכנס לתוכו. **ובאר הרבים** שמים רבים שמים בו שנים למעלותיה שאפלו הרבה מלבחלים אינו מבטל אותה. **אבל לבור בחיחיד** לא התירו בפסין, דלקעמים נגמרו המים ואין כאן רבים שיזקרו, והתר פסין הוא רק לבור בחיחיד **אינו לבן פסין אלא לבור בחיחיד דברי רבי עקיבא. רבי יהודה בן בבא אומר, אין עושין פסין אלא לבאר הרבים בלבד,** שיש בו שנים למעלותיה דעל הרוב אין נפסק, **וגם הרבים מזיחין** אחד את השני שם מים, שלא יטלטלו שם. ואין מתר פסין אלא לתשקות בהמתן של עולי רגלים בלבד, ורק בארץ ישראל (גמרא) **ואם אדם רוצה לירד לבור ושותה, ולשאר בורות,** אז **באר** החיחיד, אם רוצה לתשקות בהמתו, **עושין חגורה** מחיצה של חבלים, **בגובה עשרה טפחים. ה) ועוד** חמרא **אמר רבי יהודה בן בבא, דגם הגנה והקרפף שהן שבעים אמה ושיריים** דהיינו ד' טפחים, **על**

שבעים אמה ושיריים, דקרוב הוא למדת בית סאתים כשהיא במרבע שהוא **מקפת גדר בגובה עשרה טפחים, מטלטלין בתוכה. ובלבד שיהא בה שומרה,** סכה למושב השומר שיזדור בה תמיד (תפא"י) **ובדבנו** יהונתן כעין סכה של שומרי הצאן בקביעות, **או בית דיורה** לבעל הבית לדור, **ואף על פי שאין** דר שם בקביעות. **אי שתהא סמוכה** הגינה או הקרפף **לעיר** תוך אלפים אמה, דלא שייכל בעל הבית לבוא שם בשבת (תפא"י), **דדעתו** לשמשם בה תמיד וחזי כמקפה לדיורה. אבל כשאין בה אחת מכל אלו, אסורין לטלטל. **רבי יהודה אומר,** אפלו אם **בה אלא בור** עגל, **ושיח** ערך וצר, **ומערה** בור מקרה, דהיינו ביש בה אחד מאלו **מטלטלין בתוכה** בכל מקום. **רבי עקיבא אומר, אפלו** אין **בה אחת מכל אלו** הדברים הנזכרים בפמשנה **מטלטלין בתוכה,** ובלבד שיהא בה שבעים אמה ושיריים שהם ד' טפחים, **על שבעים אמה ושיריים,** ולחולק אתנא דתמשנה ג' בשעור בית סאתים שהוא אמה אומר לא אמרו בית סאתים אלא בגנה ולקרפף שמתרין בלי מתיר אחר, ומחלוקתן בדבר מועט בשש אמות על אמה דעוד 8 טפחים דלתנא קמא מתר יותר משבעים ושיריים בעוד שש אמות. 61 טפחים שיגיע עד 5000 אמות מרבעות, ולרבי עקיבא מתר רק 4993 אמות ועוד 28 טפחים, דאמה על אמה היא 36 טפחים. ובחשבון שרש יוצא ששעוריו היא 70,71 ועוד מעט, 70,71068. 70,71068 הוא מרובע תכפל ששה של 70 . 71 = 70 . 71 = 9. 4999. **רבי אליעזר אומר, שהשבעים** אמה ושיריים שהתרנו לך הוא רק במרבע. אבל **אם היתה ארכה יתר על רחבה אפלו אמה אחת, אין מטלטלין בתוכה. רבי יהודה אומר,** השיעור אין תלוי ברבוע אלא **אפלו ארכה פי שנים ברחבה** דהיינו מאה

על המישים **מטלטלין בתוכה. ו) אמר רבי אלעאי, שמעתי מרבי אליעזר** שבגינה בשקרפף שלא הקף לדירה, מטלטלין בה **ואפלו הוא** גדול **בבית** כור ל' קאין, דהיינו רע"ג על רע"ג **ועוד** אמרו **אין צריך** לשלקן דאין הרבים. 273.86 **וכן שמעתי ממנו** דין אחר, **אנשי חצר שישכו** אחד מהן **ולא ערב** עמהם, דהיינו שלא השתתף בהם, הלא אוסר עליהם לטלטל, ואם בטל רשותו **בחצר, ביתו איסור מלהכנים** מחצר, **ולהוציא** מביתו לחצר, **רק ל"ז.** דאם מוציא מרשותו הוי כמחזיק ברשותו, והלא לא ערב עמהם כס"ו מ"ד **אבל להם מתר** אפלו מביתו, דסבר ר"א הואיל ובטל רשות חצירו, אינו אוסר אלא מבית לבית, אף שלא עירב. כיון שבטל רשות לגבי חצר, מתר להוציא מבתיהם לחצר כשאר בל אורח. וחכמים סבירא להו, דאף להם אסור להוציא מביתו שלא ערב, דסברי חצירו בטל ולא ביתו כס"ו מ"ג. **וכן שמעתי ממנו** מרבי אליעזר, **שיצאין** יוצאין **חובת מרוב בערבין,** הוא דעל שעליו דומות לעקבר, ויש מפרשים סיב הגדל סביבות הדקל. **בפסח.** וחכמים סבירא להן, דשקרבנים לאו מרוב ניהו. **ותזדתי** שלא **לתלמידיו ובקשתי לי חבר,** שלמנע מלהיות חבר לבור ושותה. **ולא מצאתי.** ובתוס' מביא עוד פרוש, ולא מצאתי לי חבר בין תלמידיו של רבי אליעזר שיסכר כמותו.